

UCHWAŁA NR .....
ZGROMADZENIA GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKIEJ METROPOLII

z dnia ..... 2020 r.

w sprawie apelu do Prezesa Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej oraz Ministra Klimatu i Środowiska o ujęcie zmian w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

Na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 2 i art. 20 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2017 r. poz. 730 z późn. zm.) oraz § 11 ust. 2 Statutu Związku Metropolitalnego „Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia”, stanowiącego Załącznik do Uchwały Nr V/1/2018 Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z dnia 16 lutego 2018 roku w sprawie przyjęcia Statutu związku metropolitalnego "Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia" (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2018 r., poz. 1207)

uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się treść apelu do Prezesa Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej oraz Ministra Klimatu i Środowiska o podjęcie działań legislacyjnych prowadzących do ujęcia w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1439) przepisów regulujących, że zadanie własne gminy określone w art. 3 ust. 2 pkt 2 lit. a) i ust. 4 tej ustawy, jeżeli jest to podyktowane ponadgminnym charakterem instalacji, może być także realizowane przez związek metropolitalny, który to apel stanowi Załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Zgromadzenia Górnośląsko-
Zagłębiowskiej Metropolii

Arkadiusz Chęciński

Katowice, dnia .....

Pan
Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów
Rzeczypospolitej Polskiej

Pan
Michał Kurtyka
Minister Klimatu i Środowiska

W związku z pilną potrzebą podjęcia działań związanych z zagospodarowaniem odpadów komunalnych na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, która jako największa aglomeracja w skali kraju nie posiada instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych zdolnej zaspokoić występujące w tym zakresie potrzeby oraz faktem, że przyszła instalacja będzie miała metropolitalny charakter:

Zgromadzenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii występuje z apelem o podjęcie działań legislacyjnych prowadzących do ujęcia w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1439) przepisów regulujących, że zadanie własne gminy określone w art. 3 ust. 2 pkt 2 lit. a) i ust. 4 tej ustawy, jeżeli jest to podyktowane ponadgminnym charakterem instalacji, może być także realizowane przez związek metropolitalny jako jego zadanie własne.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 roku o związku metropolitalnym w województwie śląskim (dalej też: UZMWS) (Dz. U. z 2017 r., poz. 730 z późn. zm.) Górnośląsko – Zagłębiowska Metropolia (dalej też: Metropolia), to związek metropolitalny, który jest zrzeszeniem gmin województwa śląskiego charakteryzujących się istnieniem silnych powiązań funkcjonalnych oraz zaawansowaniem procesów urbanizacyjnych, położonych na obszarze spójnym pod względem przestrzennym, na którym zamieszkuje co najmniej 2 000 000 mieszkańców. Metropolia liczy obecnie około 2,3 mln mieszkańców – 6% ludności Polski na powierzchni zaledwie 2,5 tys. km².

Jak wynika z treści art. 12 ust. 1 pkt. 2 UZMWS Metropolia realizuje zadania publiczne w zakresie „rozwoju społecznego i gospodarczego obszaru związku metropolitalnego”, taką też prorozwojową inicjatywą dla obszaru związku będzie niewątpliwie budowa instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych, gdyż jako największa aglomeracja w skali kraju nie posiada instalacji zdolnej zaspokoić występujące w tym zakresie potrzeby.

Wychodząc naprzeciw występującym powyższym brakom podjęliśmy jako Zgromadzenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (delegaci 41 gmin członkowskich w osobach wójtów, burmistrzów, prezydentów miast lub osób przez nich upoważnionych):

- uchwałę nr XX/145/2019 z dnia 13 listopada 2019 roku w sprawie wyrażenia woli podjęcia działań w zakresie realizacji przedsięwzięć zmierzających do powstania instalacji termicznego przekształcania odpadów,

- uchwałę Nr XXV/185/2020 z dnia 26 maja 2020 roku w sprawie utworzenia spółki pod nazwą GZM – Czysta Energia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Jednakże z uwagi na wątpliwości interpretacyjne Wojewody Śląskiego wyrażone w rozstrzygnięciu nadzorczym nr NPII.4131.1.610.2020 z dnia 1 lipca 2020 roku w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Nr XXV/185/2020 Zgromadzenia Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii z dnia 26 maja 2020 roku w sprawie utworzenia spółki pod nazwą GZM – Czysta Energia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (której podstawowym celem jest organizacja i przygotowanie procesu

inwestycyjnego zmierzającego do budowy i uruchomienia instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych), a także oddaleniem w tej sprawie skargi GZM przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach już na wczesnym etapie jakichkolwiek działań przedinwestycyjnych może wystąpić konieczność zastosowania w praktyce:

- art. 12 ust. 2 UZMWS zgodnie, z którym „związek metropolitalny może realizować zadania publiczne należące do zakresu działania gminy, powiatu lub samorządu województwa lub koordynować realizację tych zadań na podstawie porozumienia zawartego z jednostką samorządu terytorialnego lub ze związkiem jednostek samorządu terytorialnego”. Powyższe, oznacza brak możliwości finansowania takiej inwestycji w jakimkolwiek zakresie z części stałej składki uzyskiwanej przez Metropolię, gdyż nie jest to zadanie własne Metropolii,

- art. 51 ust. 1 pkt 2 oraz art. 53 ust. 5 UZMWS zgodnie, z którymi źródłami dochodów związku metropolitalnego są składki (stała i zmienna) od gmin wchodzących w skład związku metropolitalnego. Wysokość zmiennej części składki rocznej jest zależna od ilości oraz zakresu przekazywanych przez gminy związkowi metropolitalnemu zadań i odpowiada rzeczywistym kosztom ponoszonym przez gminy na realizację tych zadań, co niewątpliwie znacząco utrudni realizację zadania oraz na co gminy zrzeszone w ramach Metropolii nie są obecnie przygotowane będąc osłabione finansowo w związku z COVID-19.

Ze względu na występujące braki instalacji w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych i w związku z tym utrzymujące się wysokie koszty funkcjonowania systemów gospodarowania odpadami komunalnymi jako władze Miast i Gmin jesteśmy zdeterminowani wybudować instalację służącą Mieszkańcom regionu. Jednak z uwagi na jej ponadregionalny charakter (będzie obsługiwać gminy Metropolii), a także dynamicznie zmieniającą się sytuację budżetową jednostek samorządu terytorialnego, zasadnym jest umożliwienie realizacji tego zadania nie tylko na podstawie porozumień gmin z Metropolią (zapewniając odpowiedni „montaż finansowy”), ale także przy udziale środków Metropolii umożliwiając jej działanie w tym obszarze bezpośrednimi zapisami ustawowymi.

Proponowana przez Zgromadzenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii zmiana zapisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r. poz. 2010 z późn. zm.) pozwoli na uniknięcie jakichkolwiek wątpliwości interpretacyjnych, przyczyniając się przy tym jednocześnie do rozwiązania palącego problemu regionu jakim jest lawinowy wzrost opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi ponoszonych przez Mieszkańców.

Przewodniczący Zgromadzenia
Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

Arkadiusz Chęciński

Do wiadomości:

- Posłowie RP wybrani z terenu

Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii,

- Senatorowie RP wybrani z terenu

Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii.

Uzasadnienie

Górnośląsko – Zagłębiowska Metropolia (dalej też: GZM lub Metropolia) licząc obecnie około 2,3 mln mieszkańców tj. 6% ludności Polski na powierzchni zaledwie 2,5 tys. km² i tym samym będąc największą aglomeracją w skali kraju nie posiada instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych zdolnej zaspokoić występujące w tym zakresie potrzeby.

Jednocześnie zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 roku o związku metropolitalnym w województwie śląskim (dalej też: UZMWS) (Dz. U. z 2017 r., poz. 730 z późn. zm.) GZM realizuje zadania publiczne w zakresie „rozwoju społecznego i gospodarczego obszaru związku metropolitalnego”, taką też prorozwojową inicjatywą dla obszaru związku będzie niewątpliwie budowa instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych.

Z uwagi jednakże na pojawiające się wątpliwości interpretacyjne możliwości realizowania tego typu inwestycji bezpośrednio przez Metropolię może wystąpić konieczność zastosowania w praktyce:

- art. 12 ust. 2 UZMWS zgodnie, z którym „związek metropolitalny może realizować zadania publiczne należące do zakresu działania gminy, powiatu lub samorządu województwa lub koordynować realizację tych zadań na podstawie porozumienia zawartego z jednostką samorządu terytorialnego lub ze związkiem jednostek samorządu terytorialnego”,

- art. 51 ust. 1 pkt 2 oraz art. 53 ust. 5 UZMWS zgodnie, z którymi źródłami dochodów związku metropolitalnego są składki (stała i zmienna) od gmin wchodzących w skład związku metropolitalnego. Wysokość zmiennej części składki rocznej jest zależna od ilości oraz zakresu przekazywanych przez gminy związkowi metropolitalnemu zadań i odpowiada rzeczywistym kosztom ponoszonym przez gminy na realizację tych zadań, na co Gminy zrzeszone w ramach Metropolii nie są obecnie przygotowane będąc osłabione finansowo w związku z COVID-19.

Jednocześnie ze względu na występujące braki instalacji w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych i w związku z tym utrzymujące się wysokie koszty funkcjonowania systemów gospodarowania odpadami komunalnymi niecierpiącym zwłoki jest wybudować instalację służącą mieszkańcom regionu, jednak z uwagi na jej ponadregionalny charakter (będzie obsługiwać gminy Metropolii), a także dynamicznie zmieniającą się sytuację budżetową jednostek samorządu terytorialnego, zasadnym jest umożliwienie realizacji tego zadania nie tylko na podstawie porozumień gmin z Metropolią (zapewniając odpowiedni „montaż finansowy”), ale także przy udziale środków Metropolii.